

Kommunal- og distriktsdepartementet

PM-2021-6: Refusjon av merutgifter og tap etter hevnaksjoner som har sammenheng med arbeid for staten

Forfatter Statens personalhåndbok – Personalmeldinger

Dato 2021-03-02

Publisert PM-2021-6

Sammendrag Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen
Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. [10.27](#)

PM-2021-6 Refusjon av merutgifter og tap etter hevnaksjoner som har sammenheng med arbeid for staten

Dato: 02.03.2021

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. [10.27](#)

Innledning

Ved kongelig resolusjon 11. desember 2020 er det gitt nye regler om refusjon av merutgifter og tap som følge av hevnaksjoner som har sammenheng med arbeid for staten. Reglene trådte i kraft 1. januar 2021.

Bakgrunnen for reglene

Bakgrunnen for at det er gitt regler om refusjon av merutgifter og tap som følge av hevnaksjoner, er at mange statlig ansatte utøver myndighet overfor borgerne som del av sitt arbeid. De kan derfor være utsatte for hevnaksjoner.

Med hevnaksjon menes handling som rammes av gjerningsbeskrivelsen i et straffebud, og som har sammenheng med arbeid for staten. Dette kan for eksempel omfatte handlinger som vold og overfall, ødeleggelse av eiendom og eiendeler (skadeverk, brannstiftelse), og trusler mv. Rimelighetshensyn tilsier at tap som følge av hevnaksjoner som har sammenheng med arbeid for staten, og som ikke dekkes av andre ordninger eller av forsikring, kan dekkes.

Det er viktig at statlige virksomheter har rutiner for å ivareta de ansattes sikkerhet, og følger opp hendelser og trusler med blant annet politianmeldelse. Anmeldelse til politiet setter politiet i stand til å vurdere om det skal iverksettes sikkerhetstiltak.

Merutgifter og tap som kan søkes refundert etter de nye reglene

Tap som kan søkes refundert etter reglene i den kongelige resolusjonen er tap som følge av ødeleggelse av eiendom eller eiendeler (tingskade) som ikke dekkes av andre ordninger, og tapt inntekt som følge av iverksatte sikkerhetstiltak.

En hevnaksjon kan ramme både den statlig ansatte selv og medlemmer av husstanden. Reglene gjelder derfor for statlig ansatte og medlemmer av den statlig ansattes faste husstand. Som medlem av den faste husstanden, menes den som har felles folkeregistrert adresse som den statlig ansatte. Den statlig ansatte må søke om refusjon for eget tap og for tap påført medlemmer av den faste husstanden. Forholdet som ligger til grunn for søknaden om refusjon må være anmeldt til politiet.

Ved skade på fast eiendom, innbo og motorisert fremkomstmiddel til lands og til vanns, refunderes kun egenandelen på tingforsikringen og eventuelt økt forsikringspremie i fremtiden som følge av skaden. Dette er kostbare eiendeler som det både er vanlig og naturlig å forsikre. Ved tap av eller skade på andre private eiendeler, kan enten reparasjonskostnadene eller gjenanskaffelsesverdien refunderes. Refusjon gis likevel ikke for tap som er eller vil bli dekket av forsikring.

Tap av inntekt som følge av en hevnaksjon, eller en trussel om hevnaksjon, kan i visse tilfeller oppstå dersom alvorlige handlinger eller trusler fører til at den statlig ansatte og eventuelt også medlemmer av husstanden settes under sikkerhetstiltak av politiet. Den statlig ansatte skal i alle tilfeller opprettholde lønnen under sikkerhetstiltak. Dersom ektefelle eller samboer til ansatte i staten taper inntekt som følge av sikkerhetstiltak, og som vedkommende ikke får dekket gjennom andre ordninger, kan inntektstapet søkes refundert med inntil 10 G pr år.

Tap som kan søkes dekket etter annet regelverk

Dersom statlig ansatte eller medlemmer av husstanden påføres personskade som følge av en hevnaksjon, vil de kunne søke dekket tap etter voldsoffererstatningsordningen eller gjennom yrkesskadeforsikring. Etter disse ordningene kan det tilkjennes erstatning for lidt og fremtidig inntektstap og utgifter som er påført som følge av personskaden. Tap av inntekt som følge av sikkerhetstiltak, dekkes ikke av yrkesskadeforsikringen eller voldsoffererstatningsordningen.

Når det gjelder erstatning for tapte eller ødelagte private eiendeler, vil de nye reglene særlig komme til anvendelse for skade eller tap som oppstår som følge av en hevnaksjon på fritiden, dvs. utenom arbeidstid eller arbeidsstedet. For skade på eller tap av private eiendeler som følge av en hevnaksjon som finner sted på arbeidsstedet og i forbindelse med utførelse av arbeidet, vil kongelig resolusjon 27. oktober 2017 om erstatning til ansatte i staten ved skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten komme til anvendelse. Slike eventuelle tap skal vurderes og behandles i henhold til disse reglene. Om den ansatte utsettes for vold, dekkes tingskade etter voldsoffererstatningsordningen, men bare dersom det dreier seg om klær og personlige bruksting den voldsutsatte hadde på seg da skaden ble voldt.

Arbeidsgiver avgjør søknad om refusjon

Med den kongelige resolusjonen er det etablert en ordning som gir hjemmel for at statlige virksomheter kan refundere enkelte merutgifter og tap, men det er ikke en rettighetsbasert ordning for arbeidstaker. Arbeidsgiver avgjør om merutgifter og tap skal refunderes, og med hvilket beløp. Refusjon av merutgifter og tap kan utbetales dersom det er sannsynliggjort at merutgifter og tap er forårsaket av en hevnaksjon som har sammenheng med arbeid for staten. Utbetalinger dekkes over virksomhetens driftsbudsjett. Ved utbetalinger som antas å overstige 2 millioner kroner, skal virksomhetene varsle overordnet departement.

Mer informasjon om reglene

Den kongelige resolusjonen med departementets merknader er tatt inn i Statens personalhåndbok [punkt 10.27](#). Det vil også komme informasjon på [Arbeidsgiverportalen](#) til DFØ.

Etter fullmakt

Gisle Norheim
statens personaldirektør

Oddbjørn Tønder
avdelingsdirektør

Eventuelle henvendelser: arbeidsgivarportalen